

**Rome, 25 maart 2017  
(OR. en)**

**Verklaring van de leiders van 27 lidstaten en van de Europese Raad,  
het Europees Parlement en de Europese Commissie**

**De Verklaring van Rome  
(25 maart 2017)**

Wij, de leiders van 27 lidstaten en van de EU-instellingen, zijn trots op de verwezenlijkingen van de Europese Unie: het opbouwen van Europese eenheid is een stoutmoedig, toekomstgericht streven. Zestig jaar geleden, in de nasleep van de tragedie van twee wereldoorlogen, besloten wij samen een band te smeden en ons continent weer uit de as te doen herrijzen. Wij hebben een unieke Unie tot stand gebracht met gemeenschappelijke instellingen en sterke waarden, een gemeenschap van vrede, vrijheid, democratie, mensenrechten en rechtsstatelijkheid, een belangrijke economische mogelijkheid met een ongeëvenaard niveau van sociale bescherming en welvaart.

De Europese eenheid begon als de droom van enkelen, en het werd de hoop van velen. Toen werd Europa weer eengemaakt. Vandaag zijn wij verenigd en versterkt: honderden miljoenen mensen in heel Europa genieten de voordelen van het samenleven in een uitgebreide Unie die de oude scheidingslijnen heeft overwonnen.

De Europese Unie staat voor ongekende uitdagingen, zowel internationaal als intern: regionale conflicten, terrorisme, toenemende migratiedruk, protectionisme en sociale en economische ongelijkheden. Wij zijn vastbesloten de uitdagingen van een snel veranderende wereld samen aan te pakken en onze burgers zowel veiligheid als nieuwe mogelijkheden te bieden.

Wij zullen de Europese Unie sterker en veerkrachtiger maken door nog grotere eenheid en onderlinge solidariteit en door de eerbiediging van gemeenschappelijke regels. Eenheid is zowel een noodzaak als onze vrije keuze. Als afzonderlijke staten zouden wij vanwege de mondiale dynamiek slechts een bijrol vervullen. Ons verenigen biedt ons de beste kans om deze dynamiek te beïnvloeden en om onze gemeenschappelijke belangen en waarden te verdedigen. Wij zullen samen optreden, zo nodig met verschillende snelheden en intensiteit, en ons in dezelfde richting begeven als in het verleden, in overeenstemming met de Verdragen en met de mogelijkheid voor anderen om zich later bij ons aan te sluiten. Onze Unie is onverdeeld en ondeelbaar.

In de komende tien jaar willen wij een Unie die veilig en zeker, welvarend, concurrerend, duurzaam en sociaal verantwoord is en over de bereidheid en het vermogen beschikt om in de wereld een sleutelrol te vervullen en de globalisering vorm te geven. Wij willen een Unie waar de burgers nieuwe mogelijkheden voor culturele en sociale ontwikkeling en economische groei worden geboden. Wij willen een Unie die blijft openstaan voor de Europese landen die onze waarden eerbiedigen en zich ertoe verbinden deze uit te dragen.

In deze tijden van verandering en ons bewust van de zorgen van onze burgers, onderschrijven wij de Agenda van Rome en beloven wij toe te werken naar:

1. Een veilig en zeker Europa: een Unie waar alle burgers zich veilig voelen en zich vrij kunnen bewegen, een Unie waarvan de buitengrenzen beveiligd zijn, een Unie met een efficiënt, verantwoord en duurzaam migratiebeleid met eerbied voor de internationale normen; een Europa dat vastbesloten is het terrorisme en de georganiseerde criminaliteit te bestrijden.
2. Een welvarend en duurzaam Europa: een Unie die groei en banen creëert; een Unie waar een sterke, verbonden en groeiende eengemaakte markt die de technologische transformatie omarmt, en een stabiele en verder versterkte eenheidsmunt nieuwe wegen openen voor groei, cohesie, concurrentievermogen, innovatie en handel, vooral voor kleine en middelgrote ondernemingen; een Unie die duurzame en houdbare groei bevordert door investeringen en structurele hervormingen en door werk te maken van de voltooiing van de economische en monetaire unie; een Unie waar de economieën naar elkaar toegroeien; een Unie waar de energie zeker en betaalbaar is en het milieu schoon en veilig.

3. Een sociaal Europa: een Unie die, op basis van duurzame groei, economische en sociale vooruitgang en samenhang en convergentie bevordert, en tegelijk de integriteit van de interne markt handhaaft; een Unie die rekening houdt met de verschillen tussen de nationale stelsels en de sleutelrol van sociale partners; een Unie die de gelijkheid tussen vrouwen en mannen en rechten en gelijke kansen voor iedereen propageert; een Unie die de strijd aangaat met werkloosheid, discriminatie, sociale uitsluiting en armoede; een Unie waar jongeren het best mogelijke onderwijs en de best mogelijke opleiding genieten en op het hele continent kunnen studeren en een baan kunnen vinden; een Unie die ons culturele erfgoed bewaart en culturele diversiteit bevordert.
4. Een sterker Europa op het wereldtoneel: een Unie die bestaande partnerschappen verder ontwikkelt en bouwt aan nieuwe, en die stabiliteit en welvaart in haar onmiddellijke omgeving in het oosten en het zuiden, maar tevens in het Midden-Oosten, in Afrika en mondiaal, bevordert; een Unie die bereid is meer verantwoordelijkheden op zich te nemen en een bijdrage te leveren aan het tot stand brengen van een meer concurrerende en geïntegreerde defensie-sector; een Unie die streeft naar het versterken van haar gemeenschappelijke veiligheid en defensie, ook in samenwerking en complementariteit met de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, rekening houdend met nationale omstandigheden en juridische verbintenissen; een Unie die zich inzet in het kader van de Verenigde Naties en staat voor een op regels gebaseerd multilateraal systeem, die trots op haar waarden is en haar burgers beschermt en vrije en eerlijke handel en een positief mondiaal klimaatbeleid propageert.

Wij zullen deze doelstellingen nastreven in de vaste overtuiging dat de toekomst van Europa in onze eigen handen ligt en dat de Europese Unie het beste instrument is om onze doelstellingen te verwezenlijken. Wij beloven naar de door onze burgers geuite zorgen te luisteren en er een antwoord op te bieden, en wij zullen ons verstaan met onze nationale parlementen. Wij zullen, in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel, samenwerken op het niveau dat een echt verschil maakt, ongeacht of dat het niveau van de Europese Unie, het nationale, het regionale of het lokale niveau is, en in een geest van vertrouwen en loyale samenwerking, zowel tussen de lidstaten onderling als tussen de lidstaten en de EU-instellingen. Wij zullen op de verschillende niveaus de nodige speelruimte laten voor het versterken van het innovatie- en groeipotentieel van Europa. Wij willen een grote Unie voor grote vraagstukken en een kleine Unie voor kleine. Wij zullen een democratische, doeltreffende en transparante besluitvorming en een betere uitvoering stimuleren.

Als leiders zullen wij, samenwerkend in het kader van de Europese Raad en tussen de instellingen, ervoor zorgen dat de agenda van vandaag wordt uitgevoerd en zo de realiteit van morgen wordt. Wij hebben het geluk verenigd te zijn. Europa is onze gemeenschappelijke toekomst.